EURÓPSKA
KOMISIA

V Bruseli 4. 6. 2025
COM(2025) 224 final

Odporúčanie

ODPORÚČANIE RADY

k hospodárskej, sociálnej, štrukturálnej a rozpočtovej politike a politike zamestnanosti Slovinska

{SWD(2025) 224 final}

Odporúčanie

ODPORÚČANIE RADY

k hospodárskej, sociálnej, štrukturálnej a rozpočtovej politike a politike zamestnanosti Slovinska

RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie, a najmä na jej článok 121 ods. 2 a článok 148 ods. 4,

so zreteľom na nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2024/1263 z 29. apríla 2024 o účinnej koordinácii hospodárskych politík a mnohostrannom rozpočtovom dohľade a o zrušení nariadenia Rady (ES) č. 1466/97[1], a najmä na jeho článok 3 ods. 3,

so zreteľom na odporúčanie Európskej komisie,

so zreteľom na uznesenia Európskeho parlamentu,

so zreteľom na závery Európskej rady,

so zreteľom na stanovisko Výboru pre zamestnanosť,

so zreteľom na stanovisko Hospodárskeho a finančného výboru,

so zreteľom na stanovisko Výboru pre sociálnu ochranu,

so zreteľom na stanovisko Výboru pre hospodársku politiku,

keďže:

Všeobecné úvahy

(1) V nariadení (EÚ) 2024/1263, ktoré nadobudlo účinnosť 30. apríla 2024, sa uvádzajú ciele rámca správy hospodárskych záležitostí, ktorého cieľom je podporovať zdravé a udržateľné verejné financie, udržateľný a inkluzívny rast a odolnosť prostredníctvom reforiem a investícií, ako aj predchádzať nadmerným deficitom verejných financií. V nariadení sa stanovuje, že Rada a Komisia vykonávajú mnohostranný dohľad v kontexte európskeho semestra v súlade s cieľmi a požiadavkami stanovenými v ZFEÚ. Európsky semester zahŕňa predovšetkým formulovanie odporúčaní pre jednotlivé krajiny a dohľad nad ich vykonávaním. V nariadení sa podporuje aj zodpovednosť členských štátov za fiškálnu politiku a zdôrazňuje sa v ňom strednodobý horizont spolu s účinnejším a koherentnejším presadzovaním. Každý členský štát musí Rade a Komisii predložiť národný strednodobý fiškálno-štrukturálny plán obsahujúci jeho fiškálne, reformné a investičné záväzky na obdobie štyroch alebo piatich rokov v závislosti od dĺžky vnútroštátneho legislatívneho obdobia. Trajektória vývoja čistých výdavkov[2] v týchto plánoch musí byť v súlade s požiadavkami

[1] Ú. v. EÚ L 2024/1263, 30.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1263/oj.

[2] Čisté výdavky v zmysle vymedzenia v článku 2 bode 2 nariadenia (EÚ) 2024/1263: „čisté výdavky“ sú výdavky verejnej správy bez i) úrokových výdavkov; ii) diskrečných príjmových opatrení; iii) výdavkov na programy Únie plne kryté príjmami z fondov Únie; iv) vnútroštátnych výdavkov na spolufinancovanie programov financovaných Úniou; v) cyklických prvkov výdavkov na dávky v nezamestnanosti a vi) jednorazových a iných dočasných opatrení.

nariadenia vrátane požiadaviek na to, aby do konca obdobia úprav verejný dlh dosiahol alebo si udržal hodnoverne klesajúci trend, alebo aby zostal na obozretnej úrovni pod 60 % hrubého domáceho produktu (HDP), a aby sa deficit verejných financií v strednodobom horizonte znížil pod referenčnú hodnotu 3 % HDP stanovenú v zmluve a/alebo sa udržiaval pod touto referenčnou hodnotou. Ak sa členský štát zaviaže uskutočniť príslušný súbor reforiem a investícií v súlade s kritériami stanovenými v nariadení, môže sa obdobie úprav predĺžiť najviac o tri roky.

(2) Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/241[3], ktorým sa zriadil Mechanizmus na podporu obnovy a odolnosti (ďalej len „RRF“), nadobudlo účinnosť 19. februára 2021. RRF poskytuje členským štátom finančnú podporu na realizáciu reforiem a investícií, pričom so sebou prináša fiškálny impulz financovaný Úniou. RRF pomáha v súlade s prioritami európskeho semestra pre koordináciu hospodárskych politík dosiahnuť hospodársku a sociálnu obnovu a zároveň presadzovať udržateľné reformy a investície, najmä s cieľom podporovať zelenú a digitálnu transformáciu a posilňovať odolnosť hospodárstiev členských štátov. Zároveň pomáha posilňovať verejné financie a podporovať rast a tvorbu pracovných miest v strednodobom a dlhodobom horizonte, posilňovať územnú súdržnosť v rámci Únie a podporovať pokračujúce vykonávanie Európskeho piliera sociálnych práv.

(3) Cieľom nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2023/435[4] (ďalej len „nariadenie REPowerEU“), ktoré bolo prijaté 27. februára 2023, je postupne ukončovať závislosť Únie od dovozu ruských fosílnych palív. Pomáha to dosiahnuť energetickú bezpečnosť a diverzifikovať dodávky energie do Únie, pričom sa zároveň zvyšuje miera využívania obnoviteľných zdrojov energie, kapacity na uskladňovanie energie a energetická efektívnosť. Slovinsko pridalo do svojho národného plánu obnovy a odolnosti novú kapitolu REPowerEU s cieľom financovať kľúčové reformy a investície, ktoré pomôžu dosiahnuť ciele plánu REPowerEU.

(4) V súlade s článkom 18 ods. 1 nariadenia (EÚ) 2021/241 Slovinsko predložilo Komisii 30. apríla 2021 svoj národný plán obnovy a odolnosti. Komisia podľa článku 19 uvedeného nariadenia posúdila relevantnosť, účinnosť, efektívnosť a koherentnosť plánu obnovy a odolnosti, a to v súlade s usmerneniami pre posudzovanie uvedenými v prílohe V. Rada 20. júla 2021 prijala vykonávacie rozhodnutie o schválení posúdenia plánu obnovy a odolnosti Slovinska[5], ktoré bolo zmenené 16. októbra 2023 na základe článku 18 ods. 2 s cieľom aktualizovať maximálny finančný príspevok na nenávratnú finančnú podporu, ako aj s cieľom zahrnúť kapitolu REPowerEU[6]. Uvoľnenie splátok je podmienené prijatím rozhodnutia Komisiou v súlade s článkom 24 ods. 5, v ktorom sa uvádza, že Slovinsko uspokojivo dosiahlo príslušné míľniky a ciele stanovené vo vykonávacom rozhodnutí Rady. Keď sa hovorí o uspokojivom dosiahnutí míľnikov

---

[3] Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/241 z 12. februára 2021, ktorým sa zriaďuje Mechanizmus na podporu obnovy a odolnosti (Ú. v. EÚ L 57, 18.2.2021, s. 17, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/241/oj).

[4] Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2023/435 z 27. februára 2023, ktorým sa mení nariadenie (EÚ) 2021/241, pokiaľ ide o kapitolu REPowerEU v plánoch obnovy a odolnosti, a ktorým sa menia nariadenia (EÚ) č. 1303/2013, (EÚ) 2021/1060 a (EÚ) 2021/1755 a smernica 2003/87/ES (Ú. v. EÚ L 63, 28.2.2023, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2023/435/oj).

[5] Vykonávacie rozhodnutie Rady z 20. júla 2021 o schválení posúdenia plánu obnovy a odolnosti Slovinska (10612/21).

[6] Vykonávacie rozhodnutie Rady zo 16. októbra 2023, ktorým sa mení vykonávacie rozhodnutie z 20. júla 2021 o schválení posúdenia plánu obnovy a odolnosti Slovinska (13615/1/23).

a cieľov, vyžaduje sa, aby v súvislosti s predchádzajúcimi míľnikmi a cieľmi, ktoré už boli dosiahnuté pri rovnakej reforme alebo investíciách, nedošlo k zvratu.

(5) Rada 21. januára 2025 na základe odporúčania Komisie prijala odporúčanie, ktorým sa schvaľuje národný strednodobý fiškálno-štrukturálny plán Slovinska[7]. Plán bol predložený v súlade s článkom 11 a článkom 36 ods. 1 písm. a) nariadenia (EÚ) 2024/1263, vzťahuje sa na obdobie 2025 až 2028 a predstavuje fiškálnu úpravu rozloženú na obdobie štyroch rokov.

(6) Komisia 26. novembra 2024 prijala stanovisko k návrhu rozpočtového plánu Slovinska na rok 2025. Komisia v ten istý deň prijala na základe nariadenia (EÚ) č. 1176/2011 správu o mechanizme varovania na rok 2025, v ktorej neurčila Slovinsko za jeden z členských štátov, vo vzťahu ku ktorým bude potrebné hĺbkové preskúmanie. Komisia prijala aj odporúčanie na odporúčanie Rady o hospodárskej politike eurozóny a návrh spoločnej správy o zamestnanosti na rok 2025, v ktorej sa analyzuje vykonávanie usmernení pre politiky zamestnanosti a zásad Európskeho piliera sociálnych práv. Rada prijala odporúčanie o hospodárskej politike eurozóny[8] 13. mája 2025 a spoločnú správu o zamestnanosti 10. marca 2025.

(7) Komisia uverejnila 29. januára 2025 Kompas konkurencieschopnosti – strategický rámec, ktorého cieľom je posilniť globálnu konkurencieschopnosť EÚ v nasledujúcich piatich rokoch. Identifikujú sa v ňom tri transformačné požiadavky udržateľného hospodárskeho rastu: i) inovácie; ii) dekarbonizácia a konkurencieschopnosť a iii) bezpečnosť. V záujme preklenutia inovačnej priepasti sa EÚ zameriava na podporu priemyselných inovácií, podporu rastu startupov prostredníctvom iniciatív, ako je stratégia EÚ pre startupy a scaleupy, a na podporu prijímania pokročilých technológií, ako je umelá inteligencia a kvantová výpočtová technika. Komisia v snahe o ekologickejšie hospodárstvo načrtla komplexný Akčný plán pre cenovo dostupnú energiu a Dohodu o čistom priemysle, ktorými sa zabezpečí, aby prechod na čistú energiu zostal nákladovo efektívny a priaznivý pre konkurencieschopnosť, najmä pre energeticky náročné odvetvia, a aby predstavoval hnaciu silu rastu. V záujme znižovania nadmernej závislosti a zvyšovania bezpečnosti je Únia odhodlaná posilniť globálne obchodné partnerstvá, diverzifikovať dodávateľské reťazce a zabezpečiť prístup ku kritickým surovinám a čistým zdrojom energie. Tieto priority sú podporené horizontálnymi faktormi, konkrétne zjednodušovaním právnych predpisov, prehlbovaním jednotného trhu, financovaním konkurencieschopnosti a európskou úniou úspor a investícií, podporou zručností a kvalitných pracovných miest a lepšou koordináciou politík EÚ. Kompas pre konkurencieschopnosť je zosúladený s európskym semestrom, čím sa zabezpečuje, aby hospodárske politiky členských štátov boli konzistentné so strategickými cieľmi Komisie, čím sa vytvára jednotný prístup k správe hospodárskych záležitostí, ktorý podporuje udržateľný rast, inovácie a odolnosť v celej Únii.

(8) Európsky semester pre koordináciu hospodárskych politík sa v roku 2025 naďalej vyvíja súbežne s vykonávaním RRF. Na plnenie priorít jednotlivých politík v rámci európskeho semestra je naďalej nevyhnutné, aby sa plne vykonávali plány obnovy a odolnosti, keďže tieto plány pomáhajú účinne riešiť všetky výzvy identifikované

[7] Odporúčanie Rady z 13. mája 2025 týkajúce sa hospodárskej politiky eurozóny (Ú. v. EÚ C, C/2025/2782, 22.5.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/2782/oj).

[8] Odporúčanie Rady z 13. mája 2025 týkajúce sa hospodárskej politiky eurozóny (Ú. v. EÚ C, C/2025/2782, 22.5.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/2782/oj).

v príslušných odporúčaniach pre jednotlivé krajiny vydaných v posledných rokoch alebo ich významnú časť. Tieto odporúčania pre jednotlivé krajiny sú naďalej rovnako relevantné pre posúdenie zmenených plánov obnovy a odolnosti v súlade s článkom 21 nariadenia (EÚ) 2021/241.

(9) Odporúčania pre jednotlivé krajiny na rok 2025 sa vzťahujú na kľúčové výzvy v oblasti hospodárskej politiky, ktoré sa dostatočne neriešia opatreniami zahrnutými v plánoch obnovy a odolnosti, pričom sa zohľadňujú príslušné výzvy identifikované v odporúčaniach na roky 2019 – 2024.

(10) Komisia 4. júna 2025 uverejnila správu o krajine týkajúcu sa Slovinska na rok 2025. Posudzoval sa v nej pokrok, ktorý Slovinsko dosiahlo pri plnení príslušných odporúčaní, a hodnotilo sa v nej vykonávanie plánu obnovy a odolnosti Slovinska. Na základe tejto analýzy sa v správe o krajine identifikovali najnaliehavejšie výzvy, ktorým Slovinsko čelí. Okrem toho sa v nej posudzoval pokrok Slovinska pri vykonávaní Európskeho piliera sociálnych práv a pri dosahovaní hlavných cieľov Únie v oblasti zamestnanosti, zručností a znižovania chudoby, ako aj pokrok pri dosahovaní cieľov Organizácie Spojených národov v oblasti udržateľného rozvoja.

Posúdenie výročnej správy o pokroku

(11) Rada 21. januára 2025 odporučila Slovinsku tieto maximálne miery rastu čistých výdavkov: 5,6 % v roku 2025, 4,4 % v roku 2026, 4,1 % v roku 2027 a 4,0 % v roku 2028, čo zodpovedá maximálnym kumulatívnym mieram rastu vypočítaným s odkazom na rok 2023, a to 12,1 % v roku 2025, 17,0 % v roku 2026, 21,8 % v roku 2027 a 26,6 % v roku 2028. Slovinsko 28. apríla 2025 predložilo svoju výročnú správu o pokroku[9] týkajúcu sa dodržiavania odporúčaných maximálnych mier rastu čistých výdavkov a realizácie reforiem a investícií reagujúcich na hlavné výzvy identifikované v odporúčaniach pre Slovinsko v rámci európskeho semestra. Vo výročnej správe o pokroku sa zohľadňujú aj polročné správy Slovinska o pokroku dosiahnutom pri plnení jeho plánu obnovy a odolnosti v súlade s článkom 27 nariadenia (EÚ) 2021/241.

(12) Útočná vojna Ruska proti Ukrajine a jej dôsledky predstavujú pre Európsku úniu existenčnú výzvu. Komisia odporučila koordinovane aktivovať národnú únikovú doložku Paktu stability a rastu s cieľom podporiť úsilie EÚ o dosiahnutie rýchleho a výrazného zvýšenia výdavkov na obranu a tento návrh uvítala Európska rada 6. marca 2025. V nadväznosti na žiadosť Slovinska z 29. apríla 2025 Rada [dátum] na základe odporúčania Komisie prijala odporúčanie, ktorým sa Slovinsku povoľuje odchýliť sa od odporúčaných maximálnych mier rastu čistých výdavkov a prekročiť ich[10].

(13) Na základe údajov, ktoré overil Eurostat[11], sa deficit verejných financií Slovinska znížil z 2,6 % HDP v roku 2023 na 0,9 % HDP v roku 2024, zatiaľ čo dlh verejnej správy klesol zo 68,4 % HDP na konci roka 2023 na 67,0 % HDP na konci roka 2024. Podľa výpočtov Komisie tento vývoj zodpovedá miere rastu čistých výdavkov na

[9] Výročné správy o pokroku z roku 2025 sú k dispozícii na adrese: https://economy-finance.ec.europa.eu/economic-and-fiscal-governance/stability-and-growth-pact/preventive-arm/annual-progress-reports_sk.

[10] Odporúčanie Rady, ktorým sa Slovinsku umožňuje odchýliť sa od odporúčanej trajektórie vývoja čistých výdavkov a prekročiť ju (aktivácia národnej únikovej doložky), [Prosím doplňte: Ú. v. EÚ C/2025/xxx, x.x.2025].

[11] Eurostat – Euro ukazovatele, 22. 4. 2025.

úrovni 4,5 % v roku 2024. Slovinsko vo výročnej správe o pokroku odhaduje rast čistých výdavkov v roku 2024 takisto na 4,5 %. Podľa odhadov Komisie boli zámery fiškálnej politiky[12], ktoré zahŕňajú výdavky financované z vnútroštátnych zdrojov aj z prostriedkov EÚ, v roku 2024 reštriktívne, a to na úrovni 1,1 % HDP.

(14) Podľa výročnej správy o pokroku sa v makroekonomickom scenári, z ktorého vychádzajú rozpočtové prognózy Slovinska, očakáva rast reálneho HDP na úrovni 2,1 % v roku 2025 a 2,4 % v roku 2026, zatiaľ čo inflácia podľa HICP by mala dosiahnuť 2,3 % v roku 2025 a 2,3 % v roku 2026. V prognóze Komisie z jari 2025 sa predpokladá nárast reálneho HDP o 2,0 % v roku 2025 a o 2,4 % v roku 2026, zatiaľ čo inflácia podľa HICP má byť na úrovni 2,1 % v roku 2025 a 1,9 % v roku 2026.

(15) Vo výročnej správe o pokroku sa očakáva, že deficit verejných financií sa v roku 2025 zvýši na 1,9 % HDP, zatiaľ čo pomer verejného dlhu k HDP sa na konci roka 2025 zníži na 66,0 %. Tento vývoj zodpovedá rastu čistých výdavkov na úrovni 5,3 % v roku 2025. Podľa prognózy Komisie z jari 2025 sa predpokladá deficit verejných financií v roku 2025 vo výške 1,3 % HDP. Zvýšenie deficitu v roku 2025 odzrkadľuje najmä nižšie príjmy z majetku a vyššie odmeny zamestnancov v dôsledku postupného zavádzania mzdovej reformy vo verejnom sektore. Podľa výpočtov Komisie tento vývoj zodpovedá rastu čistých výdavkov na úrovni 4,6 % v roku 2025. Tieto nižšie prognózy rastu čistých výdavkov ako vo výročnej správe o pokroku a rozdiel medzi saldom verejných financií prognózovaným Komisiou a Slovinskom sú spôsobené najmä nižšou prognózou tvorby hrubého fixného kapitálu a rozdielnym posúdením diskrečných príjmových opatrení. Komisia takisto predpokladá vyššie príjmy z daní z výroby a dovozu a zo sociálnych príspevkov, ktorými sa ďalej vysvetľuje rozdiel medzi saldom verejných financií podľa prognózy Komisie a Slovinska. Podľa odhadov Komisie sa predpokladá, že zámery fiškálnej politiky, ktoré zahŕňajú výdavky financované z vnútroštátnych zdrojov aj z prostriedkov EÚ, budú v roku 2025 expanzívne, a to na úrovni 0,3 % HDP. Pomer verejného dlhu k HDP sa má do konca roka 2025 znížiť na 65,5 %.

(16) Podľa prognózy Komisie z jari 2025 sa očakáva, že z nenávratnej podpory („grantov“) z Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti sa v roku 2025 budú financovať výdavky verejnej správy vo výške 0,9 % HDP v porovnaní s 0,3 % HDP v roku 2024. Výdavky financované z nenávratnej podpory v rámci Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti umožňujú realizovať vysokokvalitné investície a reformy na zvýšenie produktivity bez toho, aby mali priamy vplyv na saldo verejných financií a verejný dlh Slovinska.

(17) Výdavky verejnej správy na obranu v Slovinsku zostali v rokoch 2021 až 2023 stabilné na úrovni 1,2 % HDP[13]. Podľa prognózy Komisie z jari 2025 sa predpokladá, že výdavky na obranu dosiahnu v roku 2024 výšku 1,4 % HDP a v roku 2025 výšku 1,6 % HDP. To zodpovedá zvýšeniu o 0,4 percentuálneho bodu HDP v porovnaní s rokom 2021. Obdobie aktivácie národnej únikovej doložky (v rokoch 2025 až 2028)

[12] Zámery fiškálnej politiky sú vymedzené ako miera ročnej zmeny východiskovej rozpočtovej pozície verejnej správy. Ich cieľom je posúdiť hospodársky impulz vyplývajúci z fiškálnych politík, a to tých, ktoré sú financované z vnútroštátnych zdrojov, ako aj tých, ktoré sú financované z rozpočtu EÚ. Zámery fiškálnej politiky sa merajú ako rozdiel medzi i) strednodobým potenciálnym rastom a ii) zmenou primárnych výdavkov bez diskrečných príjmových opatrení a vrátane výdavkov financovaných z nenávratnej podpory (grantov) v rámci Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti a iných fondov Únie.

[13] Eurostat, štatistická klasifikácia výdavkov verejnej správy (COFOG).

umožňuje Slovinsku zmeniť priority verejných výdavkov alebo zvýšiť verejné príjmy tak, aby trvalo vyššie výdavky na obranu neohrozili fiškálnu udržateľnosť v strednodobom horizonte.

(18) Podľa prognózy Komisie z jari 2025 sa predpokladá, že čisté výdavky na Slovinsku vzrastú v roku 2025 o 4,6 % a v rokoch 2024 a 2025 kumulatívne o 9,3 %. Na základe prognózy Komisie z jari 2025 sa predpokladá, že rast čistých výdavkov Slovinska bude v roku 2025 nižší než odporúčaná maximálna miera rastu, a to ročne a aj pri posudzovaní spoločne za roky 2024 a 2025.

(19) Výročná správa o pokroku nezahŕňa rozpočtové prognózy na obdobie po roku 2025. Vychádzajúc z opatrení, ktoré boli v príslušných oblastiach politiky známe k dátumu uzávierky prognózy, sa v prognóze Komisie z jari 2025 predpokladá, že deficit verejných financií bude v roku 2026 na úrovni 1,5 % HDP. Zvýšenie deficitu v roku 2026 je hlavne dôsledkom vyšších odmien pre zamestnancov. Tento vývoj zodpovedá rastu čistých výdavkov na úrovni 7,0 % v roku 2026. Podľa odhadov Komisie sa predpokladá, že zámery fiškálnej politiky, ktoré zahŕňajú výdavky financované z vnútroštátnych zdrojov aj z prostriedkov EÚ, budú v roku 2026 expanzívne, a to na úrovni 0,8 % HDP. Komisia predpokladá, že pomer verejného dlhu k HDP sa do konca roka 2026 zníži na 63,8 %.

Kľúčové výzvy v príslušných oblastiach politiky

(20) Hoci pomer daní Slovinska k jeho HDP zostáva pod priemerom EÚ, jeho štruktúra nie je veľmi priaznivá pre rast. Najvyššie pásmo dane z príjmu fyzických osôb a daňovo-odvodové zaťaženie práce[14] pre jednu osobu pri rôznych úrovniach príjmu patria naďalej k najvyšším v EÚ. Dane z nehnuteľností, vrátane periodických daní z nehnuteľností, sú zároveň stále veľmi nízke a ich podiel je nižší ako polovica priemeru EÚ. Ak by sa znížilo daňovo-odvodové zaťaženie práce, došlo by k zníženiu nákladov práce, zvýšil by sa dopyt po pracovnej sile a zlepšila by sa konkurencieschopnosť. Vyššie čisté mzdy by navyše mohli zvýšiť ponuku pracovnej sily. Hoci je podiel príjmov z environmentálnych daní nad priemerom EÚ, daňový systém by sa mohol použiť na ďalšiu podporu ekologických cieľov, a to aj uplatňovaním zásady „znečisťovateľ platí“.

(21) V prípade Slovinska sa predpokladá výrazné zvýšenie nákladov spojených so starnutím obyvateľstva, čo v nasledujúcich desaťročiach povedie k zvýšeniu výdavkov na systémy zdravotnej starostlivosti, dlhodobej starostlivosti a dôchodkový systém. Plán obnovy a odolnosti už obsahuje niekoľko opatrení na podporu fiškálnej udržateľnosti týchto systémov a zavedenie doložky o preskúmaní do aktu o dlhodobej starostlivosti možno považovať za významné zlepšenie. Okrem plánu by však bolo dôležité monitorovať výdavky, aby sa zabezpečila primeranosť a fiškálna udržateľnosť sociálnej ochrany, keďže mnohé prvky uvedených systémov ešte nie sú dokončené a hospodárske prostredie sa neustále mení. Preskúmania výdavkov sa považujú za užitočný nástroj na identifikáciu oblastí s nižšou prioritou alebo neefektívnych výdavkov, pričom úspory, ktoré by sa vďaka tomu dosiahli, by sa mohli prerozdeliť na riešenie nových fiškálnych výziev v oblasti obrany, digitálnej a zelenej transformácie a na preklenutie inovačnej medzery, kde bude treba udržať výdavky na vyššej úrovni.

[14] Daňovo-odvodové zaťaženie je vymedzené ako súčet daní z príjmu fyzických osôb a príspevkov na sociálne zabezpečenie zamestnancov a zamestnávateľov bez rodinných prídavkov, vyjadrené ako percento celkových nákladov práce.

(22) V súlade s článkom 19 ods. 3 písm. b) nariadenia (EÚ) 2021/241 a kritériom 2.2 prílohy V k uvedenému nariadeniu plán obnovy a odolnosti zahŕňa rozsiahly súbor vzájomne sa posilňujúcich reforiem a investícií, ktoré sa majú realizovať do roku 2026. Očakáva sa, že tieto reformy a investície pomôžu účinne riešiť buď všetky výzvy identifikované v príslušných odporúčaniach pre jednotlivé krajiny, alebo aspoň ich značnú časť. Vzhľadom na tento náročný časový rámec je nevyhnutné dokončiť účinné vykonávanie tohto plánu obnovy a odolnosti vrátane kapitoly REPowerEU, aby sa posilnila dlhodobá konkurencieschopnosť Slovinska využitím zelenej a digitálnej transformácie a aby sa zároveň zabezpečila sociálna spravodlivosť. Ak má Slovinsko splniť záväzky plánu obnovy a odolnosti do augusta 2026, je nevyhnutné, aby urýchlilo realizáciu reforiem a investícií riešením relevantných výziev. Investície sa vo veľkej miere sústreďujú ku koncu obdobia vykonávania, čo by mohlo spôsobiť značné kapacitné problémy na rôznych úrovniach. Preto si to zaslúži osobitnú pozornosť. Aby sa v širšej miere preberala zodpovednosť za úspešné vykonanie plánu obnovy a odolnosti, naďalej treba systematicky zapájať miestne a regionálne orgány, sociálnych partnerov, organizácie občianskej spoločnosti a ďalšie relevantné zainteresované strany.

(23) Na Slovinsku sa urýchlilo vykonávanie programov politiky súdržnosti, ktoré zahŕňajú podporu z Európskeho fondu regionálneho rozvoja (EFRR), Fondu na spravodlivú transformáciu (FST), Európskeho sociálneho fondu plus (ESF+) a Kohézneho fondu (KF). Je dôležité pokračovať v úsilí o zabezpečenie rýchleho vykonávania týchto programov a zároveň maximalizovať ich vplyv v praxi. Slovinsko už v rámci svojho programu politiky súdržnosti prijíma opatrenia na podporu konkurencieschopnosti a rastu. Slovinsko zároveň naďalej čelí výzvam vrátane potreby zvýšiť konkurencieschopnosť zameraním sa na inovácie, a to aj prostredníctvom vývoja a výroby kritických technológií, ako aj výzvam súvisiacim s energetickou transformáciou, odolnosťou vodných zdrojov a bývaním, ktoré sú obzvlášť relevantné pre mestské centrá a oblasti s vysokou mierou cestovného ruchu, nedostatkom požadovaných zručností a nesúladom medzi ponúkanými a požadovanými zručnosťami, a to aj v súvislosti s digitálnymi a zelenými zručnosťami, integráciou migrujúcich pracovníkov a zraniteľných skupín do trhu práce, deinštitucionalizáciou a rozvojom kvalitných, primeraných a cenovo dostupných komunitných sociálnych služieb. V súlade s článkom 18 nariadenia (EÚ) 2021/1060 je Slovinsko povinné – v rámci strednodobého preskúmania fondov politiky súdržnosti – preskúmať každý program a zohľadniť pritom okrem iného výzvy identifikované v odporúčaniach pre Slovinsko na rok 2024. Návrhmi Komisie prijatými 1. apríla 2025[15] sa predlžuje lehota na predloženie posúdenia výsledku strednodobého preskúmania pre každý program na obdobie po 31. marci 2025. Uvedený návrh zároveň poskytuje flexibilitu s cieľom pomôcť urýchliť vykonávanie programov a zvýšiť stimuly pre členské štáty, aby pridelili zdroje politiky súdržnosti na päť strategických prioritných oblastí Únie, konkrétne na konkurencieschopnosť v oblasti strategických technológií, obrany, bývania, odolnosti vodných zdrojov a energetickej transformácie.

(24) Platforma strategických technológií pre Európu (STEP) predstavuje príležitosť investovať do kľúčovej strategickej priority EÚ posilnením konkurencieschopnosti EÚ. STEP poskytuje finančné prostriedky prostredníctvom 11 existujúcich fondov

15 Návrh NARIADENIA EURÓPSKEHO PARLAMENTU A RADY, ktorým sa menia nariadenia (EÚ) 2021/1058 a (EÚ) 2021/1056, pokiaľ ide o osobitné opatrenia na riešenie strategických výziev v rámci strednodobého preskúmania – COM(2025) 123 final.

EÚ. Členské štáty môžu prispieť aj do Programu InvestEU, ktorým sa podporujú investície do prioritných oblastí. Slovinsko by mohlo využiť tieto iniciatívy na podporu vývoja alebo výroby kritických technológií vrátane čistých technológií efektívne využívajúcich zdroje.

(25) Popri hospodárskych a sociálnych výzvach, ktoré sa riešia v pláne obnovy a odolnosti a s využitím iných finančných prostriedkov EÚ, čelí Slovinsko niekoľkým ďalším výzvam súvisiacim so sektorom energetiky, udržateľnou dopravou, odolnosťou voči zmene klímy a životným prostredím, podnikateľským prostredím, konkurencieschopnosťou a nedostatkom pracovnej sily.

(26) Ako sa stanovuje v Kompase konkurencieschopnosti, všetky inštitúcie EÚ, národné aj miestne inštitúcie musia vynaložiť veľké úsilie na vytvorenie jednoduchších pravidiel a urýchlenie administratívnych postupov. Komisia si stanovila ambiciózne ciele na zníženie administratívneho zaťaženia: aspoň o 25 % a aspoň o 35 % v prípade MSP, pričom na dosiahnutie týchto cieľov vytvorila nové nástroje vrátane systematického záťažového testu súboru právnych predpisov EÚ a posilneného dialógu so zainteresovanými stranami. Na to, aby Slovinsko splnilo túto ambíciu, musí takisto prijať opatrenia. 67 % podnikov považuje pri podnikaní na Slovinsku zložitosť administratívnych postupov za problém pre ich spoločnosť[16]. Regulačné prekážky v niektorých sektoroch sú stále vyššie ako vo zvyšku EÚ. Zníženie regulačných prekážok v sektore odborných služieb by uľahčilo vstup do tohto sektora a mohlo by zlepšiť kvalitu a znížiť ceny, ako aj pomôcť dosiahnuť ciele EÚ v oblasti zjednodušenia. Najmä právnické povolanie je prísnejšie regulované ako v iných krajinách EÚ. Keďže sa očakáva, že napätie na trhu práce bude so starnutím obyvateľstva pretrvávať, obmedzenia v týchto povolaniach negatívne ovplyvňujú hospodársku činnosť a môžu dlhodobo brzdiť rast. Slovinsko je jedným z najreštriktívnejších členských štátov v oblasti obchodu so službami na základe indexu reštriktívnosti obchodu OECD.

(27) Dynamika podnikania sa v Slovinsku v posledných rokoch oslabila. Vytváranie nových spoločností a rušenie neefektívnych spoločností je dôležité, aby sa zdroje mohli efektívne prerozdeliť na produktívnejšie využitie a inovatívnejšie produkty a služby. Do roku 2020 bol vstup spoločností na trh a ich odchod z neho vyšší ako priemer EÚ, čo svedčí o silnej schopnosti prispôsobiť sa novým príležitostiam, ale v posledných rokoch je badateľné spomalenie, najmä v dôsledku poklesu miery odchodu spoločností. Hoci odchod spoločností z trhu nemožno považovať za cieľ sám osebe, opatrenia na ochranu existujúcej výrobnej štruktúry by nemali byť prehnané. Ďalší vznik a rast nových spoločností by mohol pomôcť zvýšiť produktivitu a konkurencieschopnosť hospodárstva.

(28) Slovinské spoločnosti sa spoliehajú najmä na bankové úvery a len zriedka sú schopné čerpať finančné prostriedky z finančných trhov prostredníctvom dlhopisov alebo kapitálového financovania. Na konci roka 2023 bol podiel bankových úverov na všetkých zdrojoch financovania nefinančných korporácií v Slovinsku podobný priemeru EÚ, ale podiel kótovaných akcií a dlhopisov predstavoval len tretinu priemeru EÚ. Viac kapitálu okrem úverov by umožnilo spoločnostiam v Slovinsku realizovať ambicióznejšie, na rozvoj orientované investície s vyšším rizikom. Najmä investície rizikového kapitálu v pomere k HDP patria k najnižším v EÚ, čo brzdí rast

[16] Postoje podnikov ku korupcii v EÚ (*Businesses' attitudes towards corruption in the EU*), krátka správa, správa Eurobarometra (apríl 2024).

startupov. Inštitucionálni investori sa na týchto trhoch nezúčastňujú v dostatočnej miere. Ďalšie zlepšenie podmienok pre kapitálové financovanie a rizikový kapitál, napríklad podporou investícií z dôchodkových fondov a investovaním úspor domácností prostredníctvom individuálnych investičných účtov, by mohlo pomôcť prilákať viac zahraničného kapitálu a pomôcť inovatívnym startupom rozšíriť svoju činnosť.

(29) Podľa európskeho prehľadu výsledkov inovácie z roku 2024[17]zostala inovačná výkonnosť Slovinska v roku 2024 mierne pod priemerom EÚ a v rokoch 2017 až 2024 sa zlepšila menej ako priemer EÚ. Verejné výdavky na výskum, výdavky na nevýskumné inovácie spoločností a výdavky na inovácie na zamestnanca sú v Slovinsku stále pomerne nízke. Aby Slovinsko dosiahlo svoj vlastný cieľ stať sa do roku 2030 popredným inovátorom, muselo by urýchliť svoje investície do výskumu a vývoja v súlade so záväzkami prijatými v rámci stratégie v oblasti výskumu, vývoja a inovácií vo svojom pláne obnovy a odolnosti. Úplné a rýchle vykonanie príslušných právnych predpisov by mohlo vytvoriť dobrý základ pre investície do výskumu a prispieť k dosiahnutiu tohto cieľa.

(30) Na základe prieskumu Komisie o podnikateľskej dôvere[18] manažéri v slovinskom priemysle od polovice roka 2021 uvádzajú nedostatok pracovnej sily ako hlavný faktor obmedzujúci hospodársku činnosť. Miera voľných pracovných miest sa blíži k priemeru EÚ. Keďže sa očakáva, že trh práce zostane napätý, celkový nesúlad medzi ponúkanými a požadovanými zručnosťami vyvoláva obavy. Dostupné zručnosti nezodpovedajú dopytu na trhu práce. V roku 2024 zostali miery voľných pracovných miest v kľúčových sektoroch, ako je priemysel, stavebníctvo a služby, vysoké, hoci sa v porovnaní s predchádzajúcim rokom znížili. Takmer polovica všetkých zamestnávateľov mala problémy so zamestnávaním vhodných pracovníkov, a to aj medzi odborne a pomaturitne vzdelanými osobami, čo oslabovalo produktivitu firiem a ich schopnosť inovovať.

(31) V rokoch 2018 až 2022 sa základné zručnosti 15-ročných zhoršili, čo predstavuje výzvu pre rozvoj zručností v budúcnosti. Zatiaľ čo v rokoch 2015 až 2018 sa slabé výsledky blížili k cieľovej hodnote 15 % na úrovni EÚ, v rokoch 2018 až 2022 sa výrazne zvýšili v matematike a čítaní. Nedostatok učiteľov narastal, pretože udržanie atraktívnosti učiteľského povolania sa stalo výzvou. V roku 2022 navštevovalo približne 42 % študentov v Slovinsku školy, v ktorých bolo vyučovanie ohrozené nedostatkom pedagogických zamestnancov.

(32) Na základe údajov o voľných pracovných miestach je odborníkov v oblasti IKT, najmä nových absolventov v odbore IKT, málo. To predstavuje výzvu pre uspokojenie potrieb digitálnej transformácie v podnikovom sektore. Nedostatok digitálnych zručností obyvateľstva je výzvou pre celú dospelú populáciu, ale najmä pre nezamestnaných ľudí a ľudí, ktorí nemajú prístup k digitálnym nástrojom. Osobitná pozornosť by sa mala venovať aj zeleným zručnostiam, keďže nedostatok pracovníkov je rozšírený v mnohých povolaniach, ktoré si vyžadujú špecializované zručnosti alebo odborné znalosti nevyhnutné na zelenú transformáciu.

(33) Zatiaľ čo pracovnej sile chýbajú zručnosti relevantné pre trh práce, vrátane digitálnej oblasti a oblasti STEM, účasť na vzdelávaní dospelých sa znížila. Slovinsko výrazne zaostáva za svojím ambicióznym cieľom dosiahnuť 60 % mieru účasti. Nedostatok

17 Európsky prehľad výsledkov inovácie – Slovinsko.
18 Časový rad – Európska komisia (europa.eu).

digitálnych zručností v prípade dospelej populácie predstavuje pre mnohých prekážku pri prechode do kvalifikovanejších pracovných sektorov. Problémy boli najvýraznejšie v prípade osôb vo vyššom veku alebo s nižšou kvalifikáciou, v prípade osôb s migrantským pôvodom a v prípade nepracujúcich osôb.

(34) Pracovníci narodení v zahraničí v súčasnosti tvoria 15 % pracovnej sily v krajine. Od roku 2019 sa počet zahraničných pracovníkov zvýšil o 48,7 %. Väčšina týchto pracovníkov má nízku kvalifikáciu: deväť z desiatich má nanajvýš základné vzdelanie a viac ako tretina z nich poberá minimálnu mzdu. Slovinský trh práce profitoval z prílevu týchto pracovníkov, ale naďalej pretrváva ich nedostatok, a to aj v prípade vysokokvalifikovaných pracovných miest. Napriek prijatým opatreniam stále existuje značný počet nevybavených žiadostí o povolenie, ktoré podávajú zahraniční pracovníci, a to v dôsledku príliš ťažkopádnych právnych požiadaviek.

(35) Nedostatok pracovnej sily a požadovaných zručností bráni plynulému poskytovaniu služieb najmä v odvetví starostlivosti a výučby. Miery voľných pracovných miest v odvetví starostlivosti a v školách zostávajú relatívne vysoké. Keďže poskytovatelia týchto služieb majú problémy s obsadzovaním voľných pracovných miest, pracovné zaťaženie a pracovné podmienky súčasných zamestnancov sa ďalej zhoršujú. Na posilnenie konkurencieschopnosti a rastu je kľúčové zvýšiť ponuku pracovnej sily, a to aj ďalšou stimuláciou účasti na trhu práce, najmä starších pracovníkov a pracovníkov s nižšou úrovňou zručností, prilákaním pracovníkov z krajín mimo EÚ a posilnením integrácie migrujúcich pracovníkov do trhu práce a do spoločnosti.

(36) Fosílne palivá, ktorých veľká časť sa dováža, majú naďalej významný podiel v energetickom mixe Slovinska (58 %), čím takisto prispievajú k vyšším a nestabilnejším cenám, čo má vplyv na konkurencieschopnosť. Treba sústrediť úsilie na urýchlenie zavádzania obnoviteľných zdrojov energie vo všetkých sektoroch, zavádzania uskladňovania energie a vykonávania opatrení v oblasti energetickej efektívnosti.

(37) Povoľovacie a administratívne postupy pre zariadenia na výrobu energie z obnoviteľných zdrojov na úrovni sústavy, najmä pre veterné turbíny, zostávajú hlavnou prekážkou z dôvodu zložitých a zdĺhavých postupov na úrovni životného prostredia a obcí, ktoré trvajú až niekoľko rokov. Napriek existujúcemu potenciálu Slovinsko v poslednom desaťročí nezaznamenalo žiadny nárast kapacity veternej energie. Vymedzenie oblastí pre veterné turbíny s podrobnými pravidlami priestorového plánovania by mohlo pomôcť uvoľniť potenciál. Okrem toho by budovanie kapacít vo forme odbornej prípravy a ďalších zdrojov, ktoré majú miestne orgány k dispozícii, mohlo pomôcť urýchliť zavádzanie obnoviteľných zdrojov energie.

(38) Obmedzenia v sústave, najmä na úrovni distribúcie, bránia pripojeniu čoraz väčšieho podielu zariadení na výrobu energie z obnoviteľných zdrojov (viac ako 20 % žiadostí na úrovni nízkeho napätia bolo zamietnutých), čím sa zdôrazňuje potreba posilnenia. Hoci sa opatrenia na posilnenie sústavy naďalej vykonávajú prostredníctvom Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti, a to aj v rámci kapitoly REPowerEU, Slovinsko musí zvýšiť svoje úsilie, a to aj zavedením prvkov inteligentnej siete. Hoci sa opatrenia v oblasti energetickej efektívnosti, najmä obnova budov, naďalej vykonávajú prostredníctvom národného finančného rámca a rôznych finančných prostriedkov EÚ vrátane Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti, Slovinsko musí zvýšiť svoje úsilie, najmä na dosiahnutie dlhodobých cieľov stratégie obnovy, ktorými

je zníženie spotreby energie v budovách o 17 % do roku 2030 v porovnaní s rokom 2020.

(39) Využívanie udržateľnej dopravy stále zaostáva za zvyškom EÚ, pričom závislosť od osobných automobilov je stále veľmi vysoká. Elektrifikácia dopravy je obzvlášť nízka, pričom podiel elektrickej energie na konečnej spotrebe energie v sektore dopravy zostáva zanedbateľný na úrovni 1,3 %. Zatiaľ čo na úrovni EÚ sa emisie skleníkových plynov z cestnej dopravy v rokoch 2005 až 2023 znížili, v Slovinsku sa viditeľne zvýšili. V rámci plánu obnovy a odolnosti prebiehajú mnohé veľké investície do železničnej dopravy a elektronickej mobility. Stále však existuje priestor na ďalšie zvýšenie využívania verejnej dopravy.

(40) Slovinsko je veľmi zraniteľné voči rizikám súvisiacim s klímou, najmä povodniam, a v posledných rokoch zažilo viacero extrémnych výkyvov počasia (napríklad lesné požiare v roku 2022 a víchrice so silnými povodňami v roku 2023). To má negatívny vplyv na hospodárstvo a spoločnosť krajiny, pričom hospodárska strata na osobu je v Slovinsku najvyššia v EÚ. Výzvy pretrvávajú aj napriek úsiliu o posilnenie odolnosti voči zmene klímy, a to najmä tie, ktoré sa týkajú vykonávania opatrení na ochranu pred povodňami a riešení blízkych prírode, ako aj správy v oblasti životného prostredia. Okrem toho rastie tlak na vodné zdroje a stav prírody a ekosystémov sa naďalej zhoršuje, čo ďalej oslabuje odolnosť Slovinska voči zmene klímy a odolnosť vodných zdrojov a poukazuje na existujúce medzery vo financovaní v tejto oblasti.

(41) Vzhľadom na úzke prepojenia medzi ekonomikami členských štátov eurozóny a ich kolektívny príspevok k fungovaniu hospodárskej a menovej únie Rada v roku 2025 odporučila, aby členské štáty eurozóny prijali opatrenia na plnenie odporúčania o hospodárskej politike eurozóny na rok 2025, a to aj prostredníctvom svojich plánov obnovy a odolnosti. V prípade Slovinska odporúčania 2, 3 a 5 pomáhajú pri plnení prvého odporúčania pre eurozónu týkajúceho sa konkurencieschopnosti, zatiaľ čo odporúčania 4 a 5 napomáhajú plnenie druhého odporúčania pre eurozónu týkajúceho sa odolnosti a odporúčanie 1 pomáha plniť odporúčanie pre eurozónu týkajúce sa makroekonomickej a finančnej stability stanovené v odporúčaní na rok 2025,

TÝMTO ODPORÚČA, aby Slovinsko v rokoch 2025 a 2026 prijalo opatrenia s cieľom:

1. Posilniť celkové výdavky na obranu a pripravenosť v súlade so závermi Európskej rady zo 6. marca 2025. Dodržiavať maximálne miery rastu čistých výdavkov, ktoré odporučila Rada 21. januára 2025, a zároveň využiť povolenie podľa národnej únikovej doložky na vyššie výdavky na obranu. Zabezpečiť fiškálnu udržateľnosť sociálnej ochrany a preorientovať daňové príjmy na udržateľnejšie zdroje, ktoré viac podporujú rast. Zlepšiť kvalitu verejných financií vykonaním preskúmaní výdavkov.

2. Vzhľadom na uplatniteľné lehoty na včasné dokončenie reforiem a investícií podľa nariadenia (EÚ) 2021/241 urýchliť vykonávanie plánu obnovy a odolnosti vrátane kapitoly REPowerEU. Urýchliť vykonávanie programov politiky súdržnosti, (EFRR, FST, ESF+) v prípade potreby na základe príležitostí, ktoré ponúka preskúmanie v polovici trvania. V záujme zlepšovania konkurencieschopnosti optimálne využívať nástroje EÚ vrátane rozsahu, ktorý poskytuje Program InvestEU a Platforma strategických technológií pre Európu.

3. Zjednodušiť reguláciu, zlepšiť regulačné nástroje a znížiť administratívne zaťaženie podnikov, a to aj v oblasti niektorých služieb a regulovaných povolaní, ako aj zmierniť prekážky obchodu so službami. Posilniť konkurencieschopnosť podporou podnikateľskej dynamiky a zakladania rýchlo rastúcich spoločností zlepšením

podmienok pre kapitálové investície vrátane investícií rizikového kapitálu v prípade inštitucionálnych investorov, ako aj pre investície do výskumu, vývoja a inovácií.

4. Urýchliť zavádzanie obnoviteľných zdrojov energie a uskladňovania energie zefektívnením a urýchlením administratívnych a povoľovacích postupov prostredníctvom vymedzenia oblastí pre zariadenia na výrobu veternej energie a zintenzívnením budovania kapacít na udeľovanie povolení na miestnej úrovni. Posilniť infraštruktúru elektrickej sústavy na úrovni distribúcie a zaviesť prvky inteligentnej siete. Okrem toho urýchliť zavádzanie opatrení v oblasti energetickej efektívnosti, najmä v sektore stavebníctva. Podporovať elektrifikáciu sektora dopravy a zamerať investície na udržateľnú dopravu, najmä železničnú. Ďalej posilňovať odolnosť voči zmene klímy a odolnosť vodných zdrojov zlepšením správy v oblasti životného prostredia a adaptácie na zmenu klímy a urýchlením vykonávania cielených opatrení na adaptáciu na zmenu klímy a environmentálnych opatrení.

5. Riešiť nedostatok pracovnej sily zintenzívnením poskytovania a získavania zručností a kompetencií vrátane základných zručností žiakov a relevantných zručností pre zelenú a digitálnu transformáciu. Zintenzívniť celoživotné vzdelávanie a odbornú prípravu, najmä pre nízkokvalifikovaných a starších pracovníkov. Zvýšiť atraktívnosť Slovinska pre zahraničných pracovníkov s pokročilými zručnosťami. Zlepšiť pracovné podmienky, najmä v oblasti starostlivosti a výučby.

V Bruseli

Za Radu
predseda/predsedníčka